

צ"ל 1 יוני 2. 493 A

מוכירות הממשלה

סלענייה

ש מ ר

פ ר ו ק ו ל

ישיבת ועדת הערים לבחינת תכנית פיתוח השיכון
לשנים 1975-1979/80 אשר הוקמה על-פי החלטה מט. 92
של הוועלה מיום י"ה בתשרי תשל"ה (3.11.74)

ג' בסיון תשל"ה - 13.5.75

בכחו הערים: א. עומר - יו"ר, א. רוזן, י. בורג, ח. בר-לב,
ח.י. ציריך, י. רוזן.

בעדרו הערים: ג. יעקובי, י. רבינוביץ (בשר"י).

מזכיר הממשלה	-	ג. אהרן
משרד השיכון	-	ח. אבני
משרד השיכון	-	ז. ברקאי
משרד המזרח והתעשייה	-	ד. דוד
מינהל מקרקעי ישראל	-	י. דובסלר
משרד השיכון	-	ה. וינשל
מינהל מקרקעי ישראל	-	מ. זורע
משרד המסכנים	-	נ. כרלו
משרד התחבורה	-	א. כהן
משרד החינוך	-	ד. פיורקו
משרד החינוך	-	מ. קורץ
משרד השיכון	-	ס. שניידר
משרד החינוך	-	י. שכר

א. ליחבסקי - מזכיר הועדה

סדר היום: שב/10 ההתפרסות הגיאוגרפית של הבניה ביחבני הגליל והדרום צ"א 2.

שב/11 תכנית פתוח השיכון למעוסי צ"א 3.

שב/12 הבניה בהתיישובות צ"א 10.

שב/13 תלכיות - מזרח צ"א 22.

כאמ"ה: תמו דהיי - א-2 צ"א
לאה היני - 22-20 צ"א

.../ההתפרסות

בפרוטוקול זה 3 דפים

צ"ח 1 יוני 2. 493 A

סגנון מה

מזכירות הממשלה

ש מ ר

פ ר ו ק ו ל

ישיבת ועדת הערים לבחינת תכנית פיתוח השיכון
לשנים 1975-1979/80 אשר הוקמה על-פי החלטה מס. 92
של הוועלה מיום י"ה בתשרי תשל"ה (3.11.74)

ג' בסיון תשל"ה - 13.5.75

בכהן הערים: א. עומר - יו"ר, א. רוזן, י. בורג, ח. בר-לב,
ח.י. צרוק, י. רוזן.

בעדרו הערים: ג. יעקובי, י. רביצוביץ (במ"ל).

מזכיר הממשלה	-	ג. אגנר
משרד השיכון	-	ש. אבני
משרד השיכון	-	ז. ברקאי
משרד המסחר והתעשייה	-	ד. דוד
מינהל מקרקעי ישראל	-	י. דרכסלר
משרד השיכון	-	ה. וינשל
מינהל מקרקעי ישראל	-	מ. זורע
משרד המספנים	-	נ. כרלו
משרד התחבורה	-	א. כהן
משרד האוצר	-	ד. פיורקו
משרד האוצר	-	מ. קורץ
משרד השיכון	-	ס. שבייבר
משרד האוצר	-	י. שכבר

א. ליטבסקי - מזכיר הועדה

סדר הידוע: שב/10 ההתפרסות הגיאוגרפית של הבניה בישובי הגליל והדרום צ"ח 2.

שב/11 תכנית פתוח השיכון למעוטים צ"ח 3.

שב/12 הבניה בהתייכבות צ"ח 10.

שב/13 תלמידות - מזרח צ"ח 22.

כשמה: תמונה - א-2 צ"ח.
לאה הי"ח - 22-20 צ"ח

.../ההתפרסות

בפרוטוקול זה 3 דפים

שכ/10 ההתפרסות הגאוגרפית של הבניה בישובי הגליל והדרום
היו"ר השר א.עופר: הסעיף הראשון הוא תפרסת גאוגרפית

של שעורי הבניה באזורי הגליל והדרום.

כפי שזכור לכם, החלטנו על תפרוסת גאוגרפית בין האזורים השונים, והעברנו לוועדות מישנה להחליט על החלוקה הפנימית בין האזורים השונים. הנושא הועבר לוועדת שרים לפיתוח אזורי תעשיה בצפון ובדרום. ועדת גפני עוסקת בתפרוסת האוכלוסין באזור ירושלים, וישנה ועדת מישנה אשר עוסקת בחיפה תל-אביב ואזורי המרכז. אנו מביאים היום לאשר את החלטת ועדת השרים לערי פיתוח, על החלוקה בין הישובים השונים בגליל ובנגב. החלוקה הפנימית שדובר עליה היא, בגליל - 32% והשאר בערי הפיתוח, מלבד כמה מושבות ותיקות וישובים קטנים. לך יש להוסיף את אשקלון. אשדוד שייכת למרכז, למרות שמבחינת משרד הפנים היא שייכת לדרום. זוהי החלוקה הפנימית של כל הערים בדרום ובנגב. אני מציע לאשר את התכנית הזו, על מנת שנוכל להתקדם הלאה.

השר א.אוזון: אפשר בהחלט לאשר זאת, אך מתוך נסיון אני יודע, כי אם ניקח את קבוצת הישובים מעלות, כחמיאל ושלומי, כרמיאל עלולה לבלוע את כלה-20% המתוכננים עבור שלושה ישובים אלה.

השר א.עופר: יש לנו את הפרוגרמה של השנה, והיא בנויה בהתאם לכך. אין וכוח פנימי בין הקבוצות השונות. אם נאמר כי לעכו יוקצו 8%, אין זה אומר שלא יכול לקרות כי תקבל רק 7% ואחוז אחד יעבור למקום אחר. הכוונה במקרה זה היא, שלכרמיאל תהיה מנה גדולה יותר, וכך גם למעלות, ואילו לשלומי פחות.

השר א.עופר

אם החברים ירצו באינפורמציה, יוכלו

לקבלה.

מר מ.זורע:

התכנית נראית לנו, עם ההערה של שר

החקלאות. רצוי שכל עיירה תדע מהו הנתח

שלה בתכנית זו. נדמה לי כי הצעה זו אינה כוללת את מה שנמצא בבניה כיום, ואם נביא גם את הבניה הזו בחשבון, זה עלול להפר את המאזן.

היו"ר השר א.עופר:

אנו לא הולכים וטרור-אקטיבית. כל זה

בה בנוסף למה שנבנה היום. כל מה שאנו

דנים בו, הוא מ-1975. למרות שטרם סיימנו את העבודות הקודמות, אמרנו כי את 1975 אנו בונים בהתאם לכך.

אני מבין שסעיף א' אושר, ואנו עובדים

עתה לשתי תכניות אשר משלימות את תכנית הפיתוח העירונית - תכנית

השכון למעוטים ותכנית השיכון להתישבות החקלאית היהודית.

אבקש ממנהל אגף הפרוגרמות במשרד השכון

למסור פרטים. (החלטה 40 ש/כ 10 מופיעה בסוף הפרוטוקול)

שכ/11 תכנית פיתוח השיכון למיעוטים

בהנחה שהאנשים קראו את החומר, הייתי

מר בנצקאי:

רוצה להדגיש כמה נקודות עיקריות: 1.

תכנית זו אשר מוגשת כאן, עברה את תהליכי האישור המקובלים בועדות, כולל

ועדת מנכ"לים, בשתוף פעולה עם מר טולדנו ובתאום עם משרד הפנים,

מנהל מקרקעי ישראל, משרד המשפטים ומשרד השכון. 2. באוכלוסיה זו

אי אפשר לטפל בצורה אחידה, ואין הטפול בה דומה לטפול במגזר העירוני

היהודי, או הכפרי היהודי. השיטה שונה גם באופן כללי וגם בפרטיה.

מר ברקאי

התכנית מטפלת בכמה קבוצות. קבוצה ראשונה היא המגזר העירוני אשר מתגורר בערים מעורבות כמו חיפה, ירושלים ועכו. קבוצה שניה היא המגזר הכפרי בגליל ובמשולש. המגזר של הבדואים, הדרושים והצ'רקסים שהם בבחינת מעוטטים בתוך מעוטטים. מטרת התכנית היא להבטיח לקבוצות אשר גרות בחנאי דיור חת-סטנדרטיים ! את שפור תנאי הדיור, לפתח שירותי צבור בקהילות אלה, לסייע לבדואים בפתרון בעיותיהם, לשפר את מצב המעוט הדרושי ולהכין מלאי קרקעי להמשך תכניות הפיתוח. אפשר לחלק זאת לכמה חתכים: אפשר לדבר בנפרד על מה שקורה בגליל, במרכז הארץ ובנגב, ואפשר גם להתייחס לנושא בהתאם לאופי המגזר.

באופן עקרוני, בעוד שבמגזר היהודי

היוזמה היא לבניית דירות עבור התושבים ביוזמת משרד השכון ובמתן פתרונות דיור לקבוצות זכאיות, הרי שבמגזר המעוטטים אנו הולכים הרבה יותר על סיוע למשתכנים ולא בניה ממש. התכנית מבוססת על 19 אלף פתרונות דיור, כאשר ל-3700 בלבד אנו בונים בעצמנו. אנו מספקים להם במגיעיהם עם הבנקים ועם האוצר. את הדיור לבדואים אנו מתאמים עם כל הרשויות הנוגעות בדבר. התכנית היא להקים עבורם 22 עיירות חדשות מהן 4 בנגב ו-8 בגליל. המגמה היא לרכז את כל הבדואים שהיום הינם ניידים. משרד השכון יבטיח את השכון ואילו הבניה תעשה על ידי האוכלוסיה עצמה. ושימת הישובים נמצאת בחוברת.

לגבי

היה לנו וכוח/צפון הארץ, היכן לרכז

השר א. עופר:

את מאמץ הבניה. ועדת המנכ"לים קיבלה את

הרעיון של הקמת העיר מאקר בגליל המערבי, עבור עודף האוכלוסיה המתנקזת באזור ההוא. בעכו המערבית אין אפשרות לספק פתרונות דיור

השר א.עופר

נוספים. הרעיון המרכזי הוא להגדיל את שפרעם במקום להגדיל את נצרת הערבית. אני מציע לא להציג בנפרד את מה שקורה בערים הגדולות - חיפה, עכו, נצרת וירושלים. אני לא מציע להפריד בין מה שקורה לגבי יהודים וערבים בערים אלו. בהתאם למדיניות של ועדת ראש הממשלה, אשר עדיין לא הובאה לאישור הממשלה, הוחלט על-כך שהטיפול בדרוזים ייעשה בדרך הרגילה, ולא במסגרת מחלקות המעוטים. אנו נמצאים עתה בשלב ההעברה של הטיפול בדרוזים מיחידת המעוטים ליחידה לבניה כפרית.

מר מעזורע:

האם זה כולל גם את הצ'רקסים?

השר א.עופר:

אם יחליטו שגם הצ'רקסים כלולים

בכך, יהיו גם הם כלולים. פעולה נוספת

שאנו עושים, היא רכוז הבדואים במקומות משלהם. אנו מתכננים פיתוח של 12 ישובים חדשים לבדואים. הדבר הולך קשה, אך בסופו של דבר הוא מסתדר, ויש כבר הצלחות מוצלחות בשטח זה.

השר י.בטרג:

עד כמה שאני זוכר, לא ראיתי את החומר

הזה קודם.

השר א.עופר:

החומר נשלח לפני כמה שבועות.

השר י.בורג:

יש לי שלוש הערות: א. יתכן שהנושא

שייך לשולחן הממשלה, ואולי אפילו כועדת

שרים לענייני בטחון. לדעתי צריך לערוך באיזה שהוא מקום אווליואציות של תהליך האובבניזציה לגבי הבדואים. דיין התחיל בכך לפני הרבה שנים. צריך לבדוק אם הדבר טוב או רע, אם הקצב מהיר או איטי. אני חושב שאין זה עניין של שכון גרידא, ביחוד כאשר מדובר ב-50 אלף בדואים.

השר י. בורג

הייתי אומר כי הכמות הופכת כאן לאיכות. אני מציע כי לפני שמחליטים בענין הבדואים, תצרך אולי ואציה במקום המתאים.

ב. יש לי רושם שהמועצה העליונה

לתכנון טרם החליטה באופן סופי על הקמת עיירה בשם מאקר. אנו יודעים כי הנסיון של עיר מעורבת בעכו לא עלה יפה, וכי חלקה של האוכלוסיה היהודית בעיר הולך ופוחת. האם הכוונה היא לנקז את האוכלוסיה הערבית מעכו ומהסביבה בעיר החדשה? צריך לבדוק אם העיר מאקר אינה קרובה מדי לעכו. הקמת 800 יחידות דיור, אשר יכולות להספיק עבור 5000 נפש, זהו היקף די טוב. הוא גדול פי שלושה ממה שבונים במצפה רמון.

השר ש. רוזן:

אין לי ספקות ביחס לתכנית ולקצב, אך
אני חושב שמדינת ישראל/יכולה לחיות

עם תופעות של נוודות. נדמה לי שזה קשור בנושא נושף. היה לנו דיון על תכנית המתאר ביום א', ושם עלתה השאלה המרכזית, והיא אכלוס הגליל. אם איני טועה בחור התכנית הזו נאמר כי יש להגדיל את חלקה של האוכלוסיה הערבית דווקא בערים הגדולות, דווקא בחיפה, כי כל הפתרונות האחרים הם פתרונות שלא נוכל להסתפק בהם. אני יודע שזהו דבר מסובך מבחינתה של חיפה עצמה, אך איני רואה כאן תשובה אחרת שיכולה להניח את הדעת. נדמה לי כי אנו חסכנים מבחינת היקף התכנית לגבי המעוטים, וזאת אני אומר כדוגל באחוות-עמים ובשוויון במשך שנים רבות.

מר מ. זורע:

אני מבקש להעיר ביחס לצד התקציבי של התכנית. הועדות שהזכיר מר ברקאי לא נגעו בצד

הזה, אך אני נדרש לכך שכאן מאשרים תכנית לפרטי-פרטיה, כדי שתהיה

מר מ.זורע

מסגרת בצוע. אם הכוונה היא למסגרת כדי שאנשים יוכלו לעשות בה עבודה, אין לי הערות, כי אנו בעד תכנית זו ושותפנו בהכנתה. אך אם הכוונה היא שהתכנית מחייבת לפרטיה, זה מחייב בדיקה נוספת.

ביחס לכפר עזריה ממזרח לירושלים,

בתכנית מופיעות 900 יחידות דיור, ואין לנו התנגדות לכך, אך אני רוצה לומר כי האדמה שהמינהל יכול להקציב שם, תפיק לכל היות לבנית 300 יחידות דיור. אני נוגע בפרט זה, כי זהו נושא רגיש המתייחס לירושלים.

מר ד.ויינשל: לשאלתו של השר רוזן, בקשר לרכוש המעוטנים

בערים הגדולות, הנושא נדון בהרחבה

בועדת המנכ"לים, יחד עם היועץ לענייני ערבים במשרד ראש הממשלה ועם מנהל מינהל מקרקעי ישראל, אשר הסביר מה הפוטנציאל של הקרקעות בחיפה. היו שני נמצאים אשר מנעו הרחבת השכון הערבי בחיפה: 2. העדר קרקעות בחיפה. הקרקע ל-72 יחידות דיור בחיפה, אינה עונה אפילו על צרכיהם של ערביי חיפה. אנו נתקלים במגבלת הקרקעות בחיפה גם בנוגע לאוכלוסיה היהודית היושבת שם. דבר נוסף, היינו צריכים להיות עקביים בגישה כלשהי, והגישה היתה לפתור את בעית ערביי עכו על-ידי הקמת העיר מאקר. הכוונה היתה ליצור עיירה בשולי הגליל, אליה תנוקז תוספת התושבים הערבים אשר ירצו במשקי בית. חיפה אינה מהווה אלטרנטיבה טובה למטרות אלה. היתה גם התנגדות של עיריית חיפה להגדיל את השכון הערבי בתחומיה.

שר השכון הודיע בממשלה, ואנו מודיעים

על-כך מדי פעם, כי התכנית הזו היא במסגרת חמש-שנתית, ומדי שנה

יופיע חלק מהתכנית במסגרת התקציב.

השר א.עופר:

כדי שנדע מה מסגרת הדיון, בממשלה

דיברנו על תפריט אוכלוסין במסגרת

תכנית ארוכת טווח, ואילו כאן אנו עוסקים בטווח הקצר והבינוני,

אשר תואמים את המסגרת התקציבית שאנו עוסקים בה. דווקא משום שבתקופה

זו ערכנו מספר תכניות, כולן תואמו במסגרת האדמיניסטרטיבית. התכנית

הזו תואמת את התכנית שהביא ש" הפנים לממשלה ואת תכנית ערי

הפיתוח. הבעיה היא אם נבצע את התכנית הזו ב-5, 6 או 7 שנים. זה

תלוי כמה עולים יבואו ובאיזה קצב. אני מקבל את דעתו של השר רוזן,

כי בהשוואה לבניה המתוכננת עבור האוכלוסיה היהודית, זה פחות מדי.

אך אני יכול לומר כי זה הרבה יותר ממה שהיה עד היום. אצל הדרוזים

נגיע די מהר לשוויון. בכל אופן, הם אינם רוצים בבתיים שאנו בונים,

וצריך להביא בחשבון כי זוהי אוכלוסיה בעלת צרכים אחרים. אך לומר

כי יש כאן אותה השקעה פר-קפיטה לשכונ - זאת אי אפשר לומר. הערים

הגדולות לא כל-כך תתלהבנה מתוספת אוכלוסיה ערבית. לערים הגדולות

יש בעלי-בתיים, גם כאשר אנו רוצים להעביר מקרה סעד ממקום למקום,

אנו נחקלים בקשיים מרובים. תארו לכם, להקים שכונה ערבית בנשר או בקרית-

ים. בכך דנה ועדת מנכ"לים ומומחים, והם שהגיעו לתכנית הזו, שהיא

פחות או יותר מאזנת בין כל הגורמים. אין דרך אחרת. אם אינך רוצה

לפוצץ את עכו, מוכרחים לבנות משהו קרוב לעכו.

השר י. בורג:

לעיר ערבית חדשה יש אספקט פוליטי.

השר א.עופר:

לכל דבר יש אספקט פוליטי. יש נושאים

שכלל שדנים בהם פחות, זה לטובת העניין.

ברמה המקצועית בה הנושא טופל, הגיעו למסקנה זו פה אחד. אני מייעץ

לך לא לערער על-כך לפני הממשלה.

השר י. בורג:

אני חושב שיש כאן אספקט פוליטי, שהועדה

אינה רשאית להחליט לגביו. אני מתכוון

להקמת עיר ערבית חדשה.

השר א. עופר:

כל ההחלטות שלנו הן לא החלטות אשר משחררות

אותנו מן הצורך הסטטוטורי להגיש את התכניות

לאישורים בהתאם לצורך - לועדה המחוזית, הארצית או המקומית. זהו

רק אישור של קוי פעולה. מחר, על כל פניה צריך יהיה ללכת אל כל הועדות.

אני רוצה שיהיה ברור כי החלטת הממשלה אינה באה במקום כל הועדות

הסטטוטוריות.

מר צ. טרלו:

הדבר תואם עם אגף התכנון של משרד הפנים.

השר א. עופר:

לא הייתי מערער על רכוז הבדואים. זה

מנוהל בצורה מוצלחת ביותר. בהקדמה

כתוב כי התכנית אושרה על-ידי ועדת "מנכ"לים מיוחדת בהשתתפות יועץ

ראש הממשלה לענייני ערבים, משרד הפנים ומינהל מקרקעי ישראל. אותה הערה

נכונה גם לגבי עזריה. צריך למצוא פתרון גם לבעית הערבים בירושלים.

מר ברקאי:

שם הכוונה היא שיעבדו קבלנים ערבים.

השר א. עופר:

הכוונה היא לערביי ירושלים. אני מציע

לאשר את התכנית אשר עובדה לפרסיה ולצרף

אותה לתכנית הכוללת.

השר ח. צדוק:

בעקבות דברייך, על הצורך באישור התכנית

השר ח. צדוק

על-ידי כל האינסטנציות, בהתאם לחוק התכנון, רציתי להוסיף כי בוודאי יהיה איזה שהוא גוף אשר יצטרך להחליט בכל מקרה כי דרושה הפקעה. זאת אומרת שההחלטות המתקבלות כאן, אינן עציין כשלעצמן החלטות על הפקעה או פנויים. בכל מקרה בו נתקל בצורך להפקיע או לפנות, יהיה גוף אשר בפניו יובא הדבר.

השר א. עופר:

בהחלט, זוהי תכנית עבודה לוועדות אשר פועלות. הועדה תוכל לשאול אם זה במסגרת התכנית הכללית לפעולה. התכנית באה להדריך את הועדות העוסקות בכך - ועדות ההפקאות, ועדות מחוזיות והמועצה הארצית.

מ ח ל י ט י ם:

לאשר את תכנית פיתוח השיכון לשנים 1975-1979/80 + פפ+שפ+ג למיעוטים, כפי שהוגשה ע"י משרד השכון.
(תכנית פיתוח השיכון למיעוטים לשנים 1975-1979/80 נמצאת במזכירות הממשלה).

שכ/12. הבניה בהתיישבות

השר א. עופר:

קיבלתם תכנית מפורטת לפיתוח הבניה הכפרית בישובים כפריים, ואבקש מר אבני למסור

לנו את תמצית הדברים.

מר ש.אבני:

בהכנת החומר הינחו אותנו כמה הנחיות בסיסיות. אעמד על שלושת המגזרים, קודם כל ישובים כפריים קימים, מושבים, קבוצים ומרכזים אזוריים. לאחר שזכנו "סטוק טייקינג" של הקיים, האוכלוסיה הקיימת והחזויה, הנחתה אותה הנחיה בסיסית, ללכת להשלמת החסר, בכפוף להחלטות הקיימות של המרכז לתכנון, בכפוף לאמצעי הייצור וכו'. יש החלטה הנמצאת עתה בשלבי בצוע, להגדיל את ישובי ההר בגליל ובירושלים עד למינימום של 60 יחידות לכל ישוב. זה אינו אומר עדיין שלא יכולים להיות שנויים, כאשר תהיינה החלטות של המרכז המשותף לתכנון משקי, במידה ויהיו אמצעי ייצור מאושרים. בתחום המושבים הנחנו גידול מואץ של יצירת בית שני לבן המשקי, תהליך זה מואץ ביחוד במושבים הותיקים, אך גם במושבים הצעירים, לעיתים בגלל הקשיים בתוך המשפחה להחליט מי יהיה הבן הממשיך, אנו צופים גם כן גידול ניכר. בהתישבות המושבית הצעירה, היה הגידול עד כה 250-300 יחידות לשנה. זה הרבה פחות מהמינימום ההכרחי, ודווקא בסעיף זה לא היו מגבלות תקציביות. יש סימנים המצביעים על גידול משמעותי של מספר היחידות במושבים, וצפוי כי בעוד כמה שנים נגיע לגידול של 1000 יחידות לשנה. הפתרונות בתחום הדיור, מרכיבי חשתית ומבני צבור שונים מפורטים בחוברת. כל אלה מצביעים על הצורך ועל האפשרות להשלים בהתאם לתכנון הפיזי והמשקי את הישובים, להיטיב את תנאי הדיור, להוסיף אוכלוסין ולהשלמים את הנחלות.

בקבוצים, אני מקווה כי סוף סוף נגיע

לחיסול מלא של הצורפים אשר סיימו את תפקידם. ברובם המכריע אין הם מתאימים היום למגורים, וחלק מהם עומדים ריקים. קשה לנו להשלים את הריסתם, מתוך נוסטלגיה של חברי הקבוצים אליהם.

זה אינו מתוך נוסטלגיה אלא מתוך הרגלים

השר א.עופר:

גרועים, ואחר-כך נגרמות לנו צרות צרורות.

מר ש. אבני:

חתמנו על הסכם עם ברית התנועה הקבוצית,

שעל כל מבנה שאנו מקימים, יורידו את הקודם.

המבנים החדשים נועדו לספק את צרכי המגורים של חוזרי הצבא, הגידול הטבעי והזוגות הצעירים.

3

באשר לישובים החדשים, מאז מלחמת ששת

הימים אנו פועלים בתחום זה בהתאם להחלטות הממשלה בכל מקרה ומקרה.

לכל ישוב יש תכנון עם אופטימום של גידול. הודענו כי התכנית עשויה להשתנות, אם תתקבלנה החלטות חדשות בממשלה. יש שני ישובים בעלי אופי עירוני בתכנית זו, והם המרכז התעשייתי ברמת-הגולן - קצרין והמרכז התעשייתי בפיתחת רפיח. הוא מתוכנן ל-600 יחידות דיור, כאשר ב-1975 יושלם חלק מהתכנית הזו. יש כאן רשימה של 25 ישובים קטנים אשר

הועברו לטיפול המינהל. לאחר הכנת החוברת החליט שר השיכון להעביר עוד חמישה ישובים, ג'יניהם מטולה, מנחמיה, ראש פינה, רמת ישי וביריה. הדבר יהיה צריך להופיע בנסוח האחרון.

בסך-הכל התכנית מצביעה על 38 אלף פתרונות

מהם 22.5 אלף יחידות חדשות לאוכלוסיה החדשה ולמשקי בית נוספים, או החלפת דיור קיים אשר סיים את תפקידו. היתר פתרונות של שפוץ והרחבה וטיפול הנדסי במידה שהבית מצריך זאת, וזאת בנחסף לפתרונות דיור עבור 16 אלף נפק, ותוספת של 50 אלף נפש למגזר הכפרי כולו. אני רואה בכך

חשיבות לא כל-כך פורמלית כמו צבורית, שהתכנית הוסכמה עם התנועה הקבוצית, מוסדות תנועת המושבים והמחלקה להתישבות, והכל בהתאם להחלטות הממשלה.

השר א. עופר:

בעמ' 3: בגליל יש 37% בהתישבות הכפרית לעומת 32% בהתישבות הכפרית. ברצועת החוף 29% בכפרית לעומת 35% בכפרית ובירושלים קצת פחות מ-9% במקום 11%. בנגב יש קצת יותר.

השר א. ארז:

אני רוצה לנצל הזדמנות זו כדי לברך את משרד השכון וכמובן את מי שעומד בראש מחלקת הבניה הכפרית וחבריו לעבודה. אני מציין זאת לשבח רב. מאז שנכנס המשרד לנושא הבניה במושבים, מספר ניכר של מושבים, ביחוד אלו שאלו על הקרקע בשנות החמישים; שיפרו את פניהם, וזאת נותן טעם ורצון לחיות במקומות אלה. התכנית מתואמת עם המרכז לתכנון, כן שאמצעי הייצור במקומות אלה מובטחים.

יש לי שתי שאלות: 1. מה בנוגע לבניה

מוסדות הדת במושבים אלה? אני יודע שמשרד השכון אינו מופקד על-כך, אעפ"י כן הוא בונה ומתוך רצון טוב. אני רואה כי ישנה השתתפות של משרד ההשתתפות של כל המשרדים השכון בבניה זו בסך 7.5 מליון, אך זהו רק שליש מההוצאה הכוללת. המגיעה ל-45 אלף לירות לכל בית-כנסת. העניין אינו מכוסה, והמושבים מדרשים להשלים את החסר. אני יודע על קיומה של קרן וולפסון, אך כספיה אינם מגיעים לכל המושבים. צריך להכניס את הנושא למסגרת מסודרת.

2. האם גם ישובים כמו מוצא-עילית, גנות;

רמות-השבים וחופית מקבלים את האזרה הזו בבנוי? אני בספק רב אם הממשלה צריכה לעזור להם.

השר א. עופר:

את מוצא עילית יש לנו עניין לפתח. את חופית בוודאי שלא.

מר א. שטער :

בסך-הכל מגיע מספר הדירות שיהיה להן ביקוש בחמש השנים הקרובות ל-277 אלף,

והן צריכות להבנות בכל הארץ, מתוכן 257 במגזר העירוני, והיתרה להתישבות ולמעוטים. הווא אומר 23 אלף דירות צריכות להבנות בהתישבות הכפרית ועבור המעוטים. בתכנית לבניה עבור המעוטים במגזר הכפרי, כלולות 10 אלפים דירות חדשות בבניית משרד השכון. גם ההלואות לבניה עצמית הן לצורך הקמת דירות חדשות.

צריך לראות את הבעיה גם מכון אחר,

והוא קצב גידול האוכלוסיה במגזר הכפרי והעירוני. אם בכל הארץ
האוכלוסיה גדלה ב-2.8% בשנים בהן באו עולים רבים ומאזן ההגירה היה
חיובי מאד, הרי שבאותו זמן הגידול של האוכלוסיה הכפרית היה נמוך
מאד, והגיע בערך לאפס. התכנית הזו מדברת על קצב גידול האוכלוסיה
הכפרית בשעור של 4% לשנה.

לגבי שיפור הדיור הפגום, התכנית

הכללית מדברת על 50 אלף דירות חדשות בכל הארץ, מתוכן 27.5 אלף בישוב העירוני ו-25000 בישוב הכפרי. השאלה היא אם אמצעי הייצור באותה תקופה ידביקו את קצב הבניה *.

מר מ. זורע:

מר מ. זורע:
אני חושב שהתכנית מקדמת עניין אשר ראוי לקידום, ומבחינה זו אין הערות. יש הרבה מושבים אשר פיגרו בעניין השכון. המסגרת הכוללת של התכנית חייבת להשתלב בכל תכנית במגזר החקלאי, ומבחינה זו מה שאמר שר החקלאות מרגיע אותי. איני יודע אם כבר נערכו כל התאומים הדרושים, מכל מקום אם זה מתואם עם המרכז לתכנון ועם הסוכנות, זה מרגיע אותי. איני יודע אם כל הקצוות קשורים ביחס לתקציב המעוטים. אני מניח שאף אחד לא התעמק בכך, אך

מר מ.זורע

ענין התקציבים צריך לעבור בדיקה מדוקדקת. אני חושב שבדרכי הבצוע או עלולים להיות אבני נגף, אך נאמן עלי מר אבני שנוכל לסלק אותם. חשש אחד הוא, שמא יוצפו מושבים חקלאים בנגוד למדיניות הממשלה והתבועות, ביותר מדי "בעלי מקצוע", שאינם בעלי מקצוע. לנקודה זו צריכה להיות ערנות מיוחדת.

השר א.עופר:

הסכנה היא שבמספר מושבים עלולים להמצא פתרונות דיור עירוניים בלי כל

קשר למושב עצמו

מר זורע:

צריך לשמור על עין פקוחה.

לאחרונה הערה ביחס לימית וקצרין:
איני רוצה לפרוס כאן את כל המחשבות שלנו בענין זה. די אם אומר כי שני הנושאים האלה דורשים דיון כשלעצמם, לאו דווקא בפורום זה.

המשך רשמה ל.ד.

(עד כאן רשמה ת.כ. מכאן ל.ד.)

השר א. עופר :

קודם כל, לא התכוונו במסגרת התכנית הזו לחרוג מהקו הירוק, כי כל העניין החורג מהקו הירוק נתון להחלטת הממשלה ולא רצינו להתערב בזה, אך במסגרת הבנייה הכפרית, לא יכולנו לחרוג מהתכנית שהממשלה כבר החליטה עליה, וזה כלול כבר בתכנית.

למר שטנר - נכון שיש פה קצת אי-גמישות

בין המסגרת הכללית, כי הלכנו, קודם כל, על התכנית הכללית ולא על התכנית הכפרית, כאשר עכשיו נצטרך לעשות את התאומים עם הישובים הקטנים הכפריים כמו מטולה ומנחמיה. אנו העברנו חומר להתיישבות הכפרית וכאשר נאשר את התכניות, תהיה מסגרת אחת מושלמת. עם זאת, אנו לא לקחנו תכנית לשנים הקרובות והלכנו לפי מה שקרה בשנים האחרונות, כי אילו היינו עושים זאת, היינו אומרים שבגליל לא יהיו 32% אלא 11%, ואנו מניחים כי במאמצים גדולים והכנות גדולות, אנו נגיע ל-2.5% - 3% במקום 4%. זו תכנית לעתיד ולא תכנית אשר מסכמת את מה שנעשה. אילו זה היה כך, אנו היינו צריכים להגיש תכנית אחרת לגמרי. ומכיוון שהמגמה שלנו היא הגדלת התפוצה הגיאוגרפית ופתרון משכנות העוני, ישנה בהחלט מגמה של הרחבת ההתיישבות, משני צידי הקו הירוק, ובתכנית הזו, צריך יהיה לקחת את זה בחשבון ולתת את כל התמריצים כדי שהעניין הזה יתבצע.

מר ווינשל :

באשר לגמישות התכנית הכללית, שר השיכון, כשהוא הציג את התכנית בממשלה, הודיע כי

בסה"כ הפתוח לשיקום משכנות עוני, לא כתוב בפרוש - שיקום יזום של שכונות ברצועת החוף וירושלים. כלומר, כשאתה עושה את ההשוואה של הייטר לשיקום בין התכנית הכללית לתכנית הזו, בוודאי שתמצא שימוש יתר לצורך אמצעי שיכון השיקום.

מר שטנר :

קצב כזה, במגזר העירוני, מחייב בנייה של 200 אלף דירות חדשות.

השר א. עופר :

אני מתאר לעצמי כיב-5 שנים אנו נפתור את כל הבעיות התת-סטנדרטיות בהתיישבות שלא באזור העירוני, כפי שאני חושב כי בערי הפיתוח אנו נפתור זאת יותר מהר מאשר במרכז הארץ, כאשר הבציה תשאר בתל-אביב, חיפה, רמלה, לוד ואולי גם בירושלים.

השר ח. בר-לב :

לכשתפתור זאת, יוצרו מושגים חדשים.

מר אבני :

אני רוצה להשיב לשתי שאלות של שר החקלאות על מוסדות הדת - נכון, שבאופן פורמאלי, המשרד שלנו, אינו מופקד על נושא זה, אבל יש תאום מלא בנושא זה בין משרד הפנים, משרד הדתות ומשרד השיכון, והתכנית הזו מביאה בחשבון תשובה הרבה יותר רחבה מזו המסתכמת במספרים. כאשר יש גם מספר ישובים שאינם מעוניינים בבית-כנסת ואינך יכול להכריח אותם לבנות בתי-כנסת.

השר א. עופר :

למשל, בישובי הקיבוץ הארצי.

השר ח. בר-לב :

למה? הם בהחלט בונים בתי-כנסת להורים.

השר ח. בורג :

אני הייתי עם אבני בהרבה ישובים ועסקנו בעניין הזה.

מר אבני :

וולפסון עושה מה שהוא עושה, כאשר אנו מנסים לתת תשובה לפי התכניות הסטנדרטיות.

לאחרונה אנו סיכמנו כי בישוב חדש, אשר איננו יודעים מה תהיה אוכלוסייתו, אנו מוסיפים במרכז החברתי כ-30 - 40 מקומות תפילה, כאשר אח"כ הישוב עצמו יחליט האם זה מספיק לו או לא.

מר אבני

לגבי רשימת הישובים השונים - ברשימה
 זו מופיעים מספר ישובים שאין בדעתנו לטפל בהם ואשר לא טיפלנו
 בהם עד כה, אבל לכל אזור ולכל ישוב זכות לפנות למשרדי הממשלה
 ולבקש עזרה. וכדי שתהיה כתובת מוסמכת לתת תשובה שלילית ~~לפני~~
 לישובים כמו מכמורת או חופית, אנו הכתובת.

לגבי בעלי המקצוע - החשש כאן לא קיים.
 אם יש התרופפות, היא למעשה במגוון של התנועות, אבל שר החקלאות,
 גם מנסיונו בתפקידו הקודם יעיד שאנו פה אורגניזציות במאה אחוז.

השר א. עופר : הערה נוספת לשר החקלאות - אנו אמנם איננו
 מדברים על תקציבים, אבל המגמה בתכנית הכללית
 תהיה שכל מוסדות הציבור ייבנו ע"י משרד השיכון, ואינני חושב שצריך
 תקציבים לחוד לכל מוסד. באשר לבתי הכנסת, התקציבים יבואו ממשרד
 השיכון, הדתות והפנים.

השר ח. צדוק : כשתהיה עדיפות שווה גם למוסדות ציבור
 אחרים.

השר א. עופר : אני מבין כי מאשרים תכנית זו.

מ ח ל י ט י ם : לאשר את תכנית הפיתוח והבניה בהתיישבות
 לשנים 1979/80 - 1975, כפי שהוגשה ע"י משרד
 השיכון.

שכ/13 . תלפיות מזרח

השר א. עופר : אני רוצה להגיד היכן אנו נמצאים - לאחר

שאישרנו את התפרוסת הגיאוגרפית המחוזית

ואת 2 התכניות האלה, ואת התפרוסת הפנימית בתוך 2 האזורים - בגליל

ובדרום והנגב - נשאר לנו עוד 2 ועדות משנה העובדות על התפרוסת

הפנימית. ועדה אחת היא ועדה לענין ירושלים בראשות גפני-

שהיום אני מבקש שאנו נברר נקודה אחת בענינה, והוא ענין רמת-רחל.

את החומר כולו, היכן נבנה בירושלים, ועדת גפני תסכם כבר מחר

ואנו נביאו לאישור הועדה כאן.

אך יש ויכוח גדול יותר בענין החלוקה

הפנימית ברצועת החוף, משום שתוך הענין נכנסת גם אדמה חקלאית.

פה הויכוח הוא עקרוני, אך אני מקווה, שעם חילוקי הדיעות, או

בלי חילוקי הדעות, אנו נביא בסופו של דבר את הענין לוועדה ואז

משנגמור את ענין התכנון הפיזי, ישאר לנו עוד עניני ההפקעות

ותכנית העבודה - כשכאן למעשה, כל החומר מתרכז בהסדרי

עבודה בין משרד השיכון ומנהל מקרקעי ישראל, פלוס עבודת עזר של

משרד המשפטים, ברשות שר המשפטים, ואם זה יסוכם, נסכם את התכנית

כולה.

אם כן, אנו עוד צריכים לסכם את ענין

ירושלים ומרכז הארץ, ואני מתאר לעצמי, שאם הועדה בחשות

שר המשפטים תחליט על סדרי העבודה יחד עם הועדה הזו, אז נתגבר

על הכל יחד ונעביר את הכל לאישור סופי של הממשלה.

לאחר שהקדשנו מספר ישיבות לענין ארמון

הנציב ורמת רחל, ולאחר שמספר חברים כאן ביקרו במקום, אני רוצה

להזכיר לחברים שאיתנו את הענין של שכונת תלפיות מזרח.

למעשה, במקום הזה, הועלתה בעיה של 2 כבישים עורקיים: כביש מס' 1

השר א. עופר

המוביל מירושלים לחברון, וכביש הרוחב, ההולך מדרום לשכונת תלפיות מזרח ומתחפר לאותו כביש החופף לו. אם כן, לאנשי משרד התחבורה ומשרד הפנים, כל מה שהם מבקשים הוא, שלא יבנו על התוואי הזה. אך זה לא עניין לביצוע מהיום למחר ולכן, העניין הזה ירד מסדר הדיון, כי אין לנו עניין בזה. אנו ויתרנו גם על כביש הרוחב המחבר את תלפיות מזרח אל הכביש ההוא, ואמרנו כי יש כביש מצפון, שכבר היום נוסעים עליו לארמון הצציב, ולכן הדרך השניה תהיה הדרך העוקפת מצור-בחר והמתחברת לגילה.

עכשיו, לגבי רמת-רחל, כבר בהחלטה הקודמת אמרנו כי היות וויתרנו על כביש הרוחב - התכנית הראשונה שלנו הייתה, שרמת-רחל תשאר במשבצת הקיימת של משרד השיכון עד כביש הרוחב, כשהיא תצטרך לוותר על 84 דונם פה ולעבד את כל השטחים המעובדים המופיעים בירוק. החלק הזה של רמת-רחל הוא אדמת טרשים שאינה מעובדת. כאן נמצא מלון דיפלומט, ואמרנו כי אנו מפעילים את התכנית עד למקום הזה, כלומר, אנו הולכים עד לחלק הצפוני מלבד המטע הזה שהוא מטע טוב. ההצעה שלי היא, לקחת מרמת-רחל את החלק המשולש הזה, שהוא אדמת טרשים, פלוס 30 דונם האלה שהם מטע די שדוף, כלומר כמעט ואינו מניב פרי, למרות שנכון שיש שם תפוחים, וזאת משום שאנו צריכים להעביר את הכביש הזה כדי להתחבר לשכונה.. המשולש הזה זו אדמת טרשים שאינה מעובדת. למעשה, אנשי רמת רחל אמרו קודם שהם סיכמו על המשולש, ולא יותר, וזה בסדר. אבל אנו זקוקים לכביש שעובר כאן, על-מנת לחבר את חלקי השכונה השונים, שבעדיו לא ניתן לעשות זאת. למעשה, אנשי רמת-רחל מתנגדים לכל הדבר, אבל הם לא כל כך מתנגדים למשולש, אלא יותר ל-30 הדונם האלה של המטע השדוף, ובתמורה לכך הם מבקשים שגבול רמת-רחל כאן יגיע עד לצור-בחר. האדמה כאן היא אדמת טרשים של מנהל מקרקעי ישראל, והיות והשטח הזה הוא שטח השיפוט של עיריית ירושלים, יש לזה התנגדות חריפה של

עיריית ירושלים. ואני בזמנו קיבלתי מכתב חריף מאוד מראש עיריית ירושלים בו הוא כתב, כי בזמנו, ~~החלטת~~ רמת-רחל היתה בתוך הגבולות המוניציפאליים של ירושלים, ולאחר שפנו אליו, כג'סט, הוא הסכים להעביר אותה למועצה האזורית מטה-יהודה, אבל הוא מתנגד לזה ועכשיו הוא לוחם על כל מ"ר.

ההצעה שלי, שאני רוצה עליה היום החלטה, כי אחרת יהיה הפסד כסף נוסף, אומרת להעביר את הכביש הזה בקצה הקיצוני, בי בגלל זה שאין החלטה, אנו מוכרחים, כדי לעבוד בחלק הזה של ~~ה~~ ירושלים לנסוע מסביב ולהעביר את החמרים מסביב, וזה הוצאות מיותרות. לכן אנו מבקשים לפרוץ את הקטע הזה שאנו עובדים עליו כבר. וכאן אני מציע לקחת מרמת-רחל את המשולש הזה, פלוס 30 הדונם האלה. מול זה, באם יש למישהו הצעה אחרת, אני מוכן לשמוע.

השר ח. צדוק : אני מציע כי לא נעשה החלטות ביניים. אתה

עושה החלטת ביניים ובה אתה לוקח משהו, ואח"כ אינך יכול, בהחלטה הכללית, לחזור בך. אני מציע כי בקצב מזורז של ישיבות נחליט על החבילה כולה, ולא על חלק ואז נדע עד היכן עלינו להסכים. לי יש הרגשה כי מוטב לחתוך את כל העניין בבת אחת.

השר ח. בר-לב : אני גם כן סבור כי אסור לנו פה ללכת

להחלטות ביניים, ולגופו של עניין, הייתי מציע כי יוטל על משרד החקלאות ועל מנהל מקרקעי ישראל להציע הצעה, שבה, לא רק ניקח מרמת-רחל, אלא גם ניתן לרמת-רחל. כי פרור, שאת ההסכמה מפי אנשי רמת-רחל לא נשיג לעולם, גם אם זו אדמת טרשים או מטע שדוף, יחד עם זאת, אם לא יהיה מנוס, באם לא ניתן תמורה ציבורית וענייני, לא נענה על העניין. כי אם אנו רק לוקחים, אנו משתמשים בכוחנו, שניתן לנו בתוקף מעמדנו, אבל לעניין אנו לא נותנים תשובה.

לפי מיטב הכרתי, ענין רמת-רחל צריך

לבוא למליאת הממשלה. ואני מתנגד כאן

אני מסכים להחליט ללא החלטות ביניים.

אבל ^{אם} בכל זאת, אי-אפשר לבוא לממשלה

אני מציע כי משרד החקלאות יגיש הצעה

נגדית.

מחליט ים שרי החקלאות והשיכון יגישו לממשלה את הצעותיהם

לשנים 1975 - 1979/80

מחליטים

~~שרי החקלאות והשכון ינישו לממשלה את הצעותיהם בענין שלובה של רמת-רחל בהכנית פיתוח השיכון לשנים 1975-1979/80.~~

מחליטים (החלטה שכ/10):

ועדת השרים רושמת לפנייה את החלטת ועדת השרים לענייני ערי פיתוח מיום י' באייר תשל"ה (21.4.75) (החלטה מס' עפ/12) בדבר התפרסות השיכון בערי פיתוח לאור תכנית פיתוח השיכון לשנים 1975-1979/80, כדלקמן:

א. במסגרת תכנית פיתוח השיכון לשנים 1975-1979/80 שהוגשה על-ידי שר השיכון ובהמשך להחלטת ועדת השרים לבחינת תכניות השיכון מיום י"ז בטבת תשל"ה (31.12.74), כי בכל מסגרת של בניה ציבורית מהווה הבניה בגליל 32% מכלל הבניה הציבורית והבניה בדרום ובנגב 22.5% מכלל הבניה הציבורית. ~~ההחלטה~~ תפרוסת הבניה בישובים העירוניים בגליל, בדרום ובנגב תהיה בהתאם לפירוט הבא:

בגליל	100%	בנגב	100%
מעלות			
כרמיאל	20%	באר-שבע	25%
שלומי		ערד	
מגדל העמק	23%	דימונה	23%
נצרת		ירוחם	
צפת		אופקים	
חצור	20%	נתיבות	19%
עפולה	7%	שדרות	
טבריה	7%	קרית-גת	13%
עכו	9%	קרית-מלאכי	5%
קרית שמונה	7%	מצפה רמון	5%
יקנעם	3%	אילת	10%
בית-שאן	4%		

ב. התפרוסת הנ"ל מהווה הנחיה לבניית משורד השיכון החל משנת 1976 והנחיה לצכנון ופיתוח מראש החל משנת 1975, כפוף לשנויים שיתחייבו מנסיבות

מיוחדות ביישובים השונים.

(הישיבה ננעלת)